

Жаркова Р. Є.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка

«КОЛИСКА ЗЛАМАЛАСЯ»: ОЧУЖЕННЯ Й ОСВОЄННЯ СВІТУ ДИТИНОЮ В ЖІНОЧОМУ ПИСЬМІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ «ВИХОВАННЯ» КЛЕР КІГАН)

Анотація. Статтю присвячено описові очуження й освоєння світу дитиною у творі «Виховання» ірландської письменниці Клер Кіган. Проаналізовано особливості жіночого письма, що апелює до дитячих спогадів і дитячих вражень. Інтерпретовано метафоричний образ зламаного колиски, який виражає ставлення героїні до власного зламаного, зруйнованого, травмованого дитинства. Розглянуто проблематику виховання, взаємин батьків і дітей, а також питання самоідентифікації дитини-як-чужинки у світі дорослих.

Ключові слова: жіноче письмо, дитинство, світ дитини, світ дорослих, виховання, свій/чужий, чужинка.

Постановка проблеми. Жіноче письмо тяжіє до фемінічних і фемінізованих дескрипцій феномена дитинства. Авторки вдаються або до не-фікційних зізнань, або до автобіографічних ретроспекцій у текстах вимислу, відверто чи завуальовано оповідаючи про власне, здебільшого травмоване, стигмоване, зруйноване (кимось/собою ж) дитинство. Теоретикіні жіночого письма (Г. Сіксу, Л. Ірігарай, Б. Дедьє, М. Ніколчина, М. Зупанчич та ін.) акцентують увагу на особливій поетиці тексту-про-дитинство, оскільки жіноче письмо – це завжди повернення: до основ перед-буття, до витоків себе, до глибини, з якої ми почалися, бо саме в ній жінка немовля знаходиться *всередині*, відчуваючи зв'язок із матір'ю й мовою, яка ще тільки зароджується в ній [17, с. 37]. Лінгвальне оприсутнення пов'язується з виходом назовні, себто руйнуванням зв'язку з материнським началом, відплиттям із материнського лона, очуженням із матір'ю й освоєнням зовнішнього світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дитинство в жіночому письмі проаналізоване в дослідженнях багатьох науковців, зокрема, важливою для нашої статті є ідейна платформа французької феміністичної традиції (Г. Сіксу, А. Леклерк, Л. Ірігарай, Ю. Крістева, Б. Дедьє). У жіночому письмі, на думку Б. Дедьє, топос дитинства слугує топосом регенерації, проектом відновлення цілісності власного «я», що в зовнішньому світі піддається патріархальному тиску й деформації. Називаючи дитинство «храмом», Б. Дедьє підкреслює, що жінка-авторка текстуально здійснює свій план увійти назад туди, де була захищеною, де зможе знайти та відновити «справжню ідентичність і справжню повноту» [17, с. 25]. Семантично храм ототожнюється з домом, синонімічно – з фемініною лексемою «домівка». Саме пошуки й віднайдіння домівки – недостатньо вирішена раніше проблема жіночого письма дитинства, вона скеровує інтерпретацію художнього тексту в психоаналітичну площину конфліктів і травм, зсувів і регресій, психосоматичних криз.

Мета статті – розглянути й проаналізувати психосоматичні відчуття дитини в дорослому світі, акцентуючи увагу саме на проблематиці дитячих втрат і криз; пояснити питання пошуку дитиною дому й себе.

Виклад основного матеріалу. Нещодавно перекладена українською мовою книга ірландки Клер Кіган (авторки збірок оповідань «Антарктида» й «Обійди сині поля») – це зразок високохудожнього жіночого письма з промовистою символікою й дещо незвичною тематикою. Оповідання із семи частин, у якому не знаходимо чіткої вказівки на автобіографізм, однак оповідь іде від першої особи, а пейзажі рідного авторці Вексфорда, картини побуту фермерів (сама письменниця народилася 1968 р. і виросла на фермі у Вінклов) усе ж не дають абсолютного права заперечувати елементи не-фікційності в тексті. «Виховання» (Foster, 2010) – «це емоційно напружена історія, що відбувається в незвичному світі, повному невинності» [8], яку, за Г. Улурою, можна назвати «орнаментальною, або рамковою прозою» [14]. Це історія, проказана дівчинкою Лін, яка пізнає світ і шукає домівку. Бо одного дня «*батько, замість відвезти мене додому, везе мене у Воксфорд, до узбережжя, звідки родом моя мама*» [9, с. 7]. Батьки віддають героїню на тимчасове утримання (і/чи виховання) до сімейства Джона й Едні Кінселлів. Але Лін, тільки ввійшовши в оселю, відчуває, що в них удома нема «*ніде жодної ознаки присутності дитини*» [9, с. 11].

Для дівчинки дім Кінселлів – чужа й водночас необхідна територія, саме тут прокидається її спонтанне бажання усамітнитися, бо цього їй так бракувало вдома: «*Цей будинок інакший. Тут є кімната й час, щоби думати*» [9, с. 15]. Подібну ідею-фікс про власну кімнату проектувала модерністка В. Вульф у книзі «Власний простір». Це локація з множиною фемінічних означень: відмежована, відчужена, усамітнена, присвоєна. Саме в цій кімнаті в цьому домі до Лін приходиться у сні якась жінка, що каже болючу правду – «*якби ти була моєю, я нізащо не лишила би тебе в будинку з чужими людьми*» [9, с. 27]. Сон про близьку Ідеальну матір контрастує з реальністю, в якій її справжня, неідеальна мама десь там далеко («вдома») народжує ще одне дитя. Усе це відбувається, можливо, у той час, коли голодна Лін ненаситно їсть усі наїдки зі столу Кінселлів. Письменниця підкреслює, що коли Лін смакує салатом, «*з буряка тече сік, закриває миску*» [9, с. 15]. Ототожнення овочевого соку з кров'ю на тлі згадок про народження дітей є чи не єдиною з(до)гадкою в тексті про материнське тіло, у якого цілісна природа життя-смерті – це «давати життя й кровоточити, не вмираючи» [16, с. 145].

У тексті дорослі говорять про пологи як про «конвеєрну» річ, дітей сприймають як «роти», в які треба щось класти – це характеризує особливості споживацького суспільства, у якому сакральне поняття «народжувати(ся)» вживається поряд зі щоденним поняттям

тям «істи», і тільки назва твору гостро підкреслює брак осмислення концепту «виховання»: «– *Певно, останню дитину важко народжувати? – Та де, – каже тато. Прогодувати їх. От що важко*» [9, с. 14] (як зауважила Г. Улюра, «скинути тягар на місяць-другий – дуже на часі, а тут ще й родичі дружини не проти поопікуватися трішки дикою малою з недитячим апетитом» [14]). Лицемірний портрет батька у свідомості дівчинки поєднується з певною відразою до його слів, жестів, до нього самого, вона зауважує, що він «*любить брехати про речі, які були б приємними, якби були правдою*» [9, с. 13]. Історії тата, розказані Кінселлам, про те, як у них добре вдома, затьмарюються внутрішнім бажанням дівчинки ніколи більше не повертатися **туди** (у «холодильник» [2], послуговуючись метафорою С. Біддалфа), а залишитися **тут**, бо в цьому (хоч і чужому, але теплому) домі від неї «*немає таємниць*» [9, с. 22]. Фіксація етапу дорослішання дівчинки в оповіданні передана в кількох епізодах. Зокрема, в іронічному діалозі дитини з «*новою мамою*» Едною: «– *Востаннє я бачила тебе в колиці <...> – Колицка зламалася*» [9, с. 10]. Отже, дитинство-як-ламання (злам, травма) поєднується з дитинством-як-(само)відмовою: дівчинка відчуває, що її дитинство «*зламалося там*, удома. Колицка тепер належить іншим (молодшим братам-сестрам), її мама теж належить їм, тому певні латентні ревності Лін стають кризовим порогом її самовизначеності у світі дорослих: ревності «*з появою нової дитини, як привида минулого Я, що п'є грудне молоко й спить у колиці*» [5], вказують на екстеріоризацію незрілого суб'єкта, який усвідомлює, як «*рідч чи людина стають частиною зовнішнього світу, стають предметом володіння, який можна втримати або втратити*» [5]. І колицка, і матір для Лін – це перші дитячі втрати або, за М. Кляйн, «*дитячі фрустрації*», і «*основна проблема й головний критерій самої можливості адаптації до реальності полягає в готовності пережити фрустрацію*» [10]. Тому якось безглуздо, на думку Лін, виглядає **тут** ця чужа жінка Една, яка бере на себе роль альтернативної матері, «*стоїть наді мною, змушуючи пити це тепле молоко*» [9, с. 8], бажаючи тим продовжити чи повернути дитинство, якого більше нема й бути не може. Символіка жіночих рідин (кров, молоко, вода) у тексті Кіган відверто натуралізована, а це – прикметна риса саме жіночого письма (Г. Сіксу, Л. Ірігарай). Зречення теплового молока (альтернативної материнської опіки) на користь холодної води (дорослої свідомої жіночності) – ще одна ознака самоусвідомлення цієї дитини-дівчини. Ініціаційним порогом стає перше купання у ванні в будинку Кінселлів: «*у такій глибокій воді я ще ніколи не купалася*» [9, с. 20], «*наша мама наливала якомога менше води, ділячи її між усіма*» [9, с. 20], «*її руки – як руки моєї мами, але є в них ще щось, чого я ще ніколи не відчувала, чому не знайду назви. Мені страшенно бракує слів, але це нове місце, тому й потрібні нові слова*» [9, с. 20]. Як висновує Г. Улюра, «*роздвоюється в цю мить не лише мати – це миття є моментом переходу, який відокремить «живих» батьків Лін від «мертвих»*» [14]. Занурення в глибоку воду – це процес первинного (декілька разів героїня повторює «*я ще ніколи не...*») само(с)прийняття, адже вода «*служує для натуралізації образу, вона додає трошечки невинності й справжності гордині нашого інтимного споглядання*» [1, с. 44]. Багато води в чужому домі – це багато свободи, щоби відчуті й побачити свою справжність, вийти з натовпу – мати «*неподільну*», свою воду, усамітнитися. Це момент нарцисичного пробудження дівчини, бо ж тільки «*у воді, яка відображає його образ, Нарцис відчуває, що його краса <...> триває*» [1, с. 45]. Руки чужої жінки в історії пробудження Нарциса-дівчинки виконують міфічну функцію дотикового Ехо-резонатора, оскільки не тільки пестять Лін, а й пробуджують

її мовну (під)свідомість, скеровують у площину вербалізації власного досвіду шляхом створення для себе нової надчуттєвої мови. Це те, чого їй бракувало в комунікації зі «*справжньою*» мамою – міжсуб'єктного «*холдингу*», послуговуючись терміном Д. Віннікотта, коли «*значна економія в лінгвістичному й понятійному сенсі при описанні умов, у яких відбувається спілкування*» [6, с. 71], уможливорюється завдяки невербальному каналу зв'язку – через погляд, міміку, жестикуляцію, дотики, обійми тощо. Тактильний контакт із водою-й-Іншим (чужою жінкою) провокує фемінне регенерування дівчинки – раптово у ній виникає спрага, вона жадібно п'є глибоку воду з колодязя: «*Вода холодна й чиста, такої я ще ніколи не пила: смакує від їздом мого батька, його відсутністю, відсутністю всього, відколи він поїхав*» [9, с. 24]. Свобода – важлива домінанта розвитку дитини, зокрема дівчинки [3, с. 50–51], тому відсутність владного батька (патріархального цензора) розцінюється як можливість неконтрольованого самовияву, адже «*дівчаток у нашому суспільстві надмірно опікують*» [15, с. 78], бо «*чиясь «сильна рука» забирає з їхньої дороги будь-які можливості перешкодити цьому ще до того, як вони появляться на світ*» [15, с. 136].

Легкість після від'їзду батька, марення дівчинки про його цілковиту відсутність додає феміністичного звучання оповіданню. Їй приємно пити воду й бажати чогось, бо вода – не тільки «*субстанція, яку п'ють: це субстанція, яка п'є*» [1, с. 87], себто забирає щось у нікуди (досить згадати містичні примовляння над водою, ворожіння, офельчну смерть у воді тощо). Тому дещо в інфантильному ключі казкового заклинання проказані слова дівчинки: «*Я роблю шість ковтків і хочу, щоб зараз це місце, без таємниць і сорому, стало моїм домом*» [9, с. 24]. Але суворий дорослий раціоналізм імперативом вписаний у листі від мами: «*Ти не можеш лишатися тут назавжди, з двома чужими стариганями*» [9, с. 65]. Антитеза понять «*хочу*» і «*не можеш*» визначає суть виховної моделі цього твору: опозиційність бажань і заборон.

У творі всі говорять про дім як про якусь химерну абстракцію; так, ніби якогось означеного «*дому*» насправді не існує, є натомість простір, який можна одомашнити, зробити власним, поселивши себе в ньому. Здається, Лін навіть до душі такий привілей дорослого світу – розмитість меж і неозначеність, або типова звичка дорослих нікому нічого не пояснювати. У розмові з Джоном, тимчасовим (не)татом, дівчинка дізнається, що відтепер і вона може поводитись як доросла: «*Ти ніколи нічого не мусиш казати... Безліч людей тільки всього втратили тільки тому, що не скористалися чудовою нагодою нічого не казати*» [9, с. 59]. Спочатку хаотичні пошуки слів, щоби промовити, потім – відчайдушна жага тікати в мовчанку – така бінарна природа образу дівчинки-(майже)жінки, що дорослішає в собі. Цікаво, що разом із Джоном вони вирушають у Горі (наче справжні батько й донька, що перебувають «*у пошуках гендерного виховання*» [4]), щоби купити дівчинці нові **дівочі** одяганки: до того вона носила одяг покійного сина Кінселлів, себто була в маскулінній масці (позаяк «*у символіці архетипу одяг ототожнено з персоною*» [16, с. 87]). Чоловік відкриває перед цією ще-поки-дитиною природою речей: «– *Ох, жінки майже завжди мають рацію, – каже він. – Знаєш, до чого жінки мають хист? – До чого? – До ймовірностей. Справжня жінка, кинувши оком на дорогу, одразу знає, що там попереду, перш ніж чоловік ледве починає здогадуватись*» [9, с. 60]. Знаюча, всевідаюча жінка – давній архетипний образ, за К.-П. Естес («*La Que Sabe*») [16, с. 30], – «*ця дикунка – прототип жіночності; вона не залежить ні від культури, ні від епохи, ні від суспільного устрою*» [16, с. 14], життя її – вічна дорога до себе.

Відкриваючи в собі первісну природу Дикої Жінки, дівчинка ступає «слідами» архаїчного самопізнання. Лін – це типаж маленької подвійної чужинки (у власній родині й у родині Кінселлів). Чужинець, на думку Ю. Крістєвої, змушений блукати через біль таємничої рани, яка кидає його в потоки доріг, хоча насправді «він шукає ту невидиму й обіцяну територію, той неіснуючий край, який він виношує у своїх мріях і який слід назвати потойбіччям» [11, с. 12]. Маргінальність образу чужинця, балансування на гранях цього/того боку свідомого провокує до заглиблення в підсвідоме. І цей шлях дівчинка має пройти одна, щоби виявити свою присутність у бутті: Джон «*підсвічує пісок, щоб знайти сліди наших стін, аби за ними визначити шлях назад, але знаходить тільки мої сліди*» [9, с. 60]. Пісок як лімінальна територія може асоціюватися з людською пам'яттю, що здатна берегти й втрачати, а «пляж символізує місце зустрічі суші й океану – свідомості й підсвідомого» [12, с. 227]. Чоловік із ліхтариком і сліди на піску – ідеалізований образ досконалого батька й босоногого дитинства, але ці маркери не позначають життя Лін, реальними є тато-п'яниця й доросле життя після зламаного колиски. Як зауважила У. Ерхардт, помилка нашого суспільства – це консерватизм у вихованні жіночого послуху, адже «виховання дівчаток означає виховання безпомічності: дівчатка рано починають усвідомлювати, що існує не так уже й багато речей, які вони можуть робити самі» [15, с. 136]. Але Джон дозволяє Лін бути самостійною: бачити свою дорогу й залишати сліди на піску. Можна визначити гендерний напрям виховних бесід Джона й Лін, адже «те, що пізніше стає істинно жіночим або чоловічим, насправді імплантується у свідомість людини в дитячому віці й пізніше інтерпретується як вроджене» [15, с. 138]. На питання феміністичної педагогіки – «як виробляється гендерне знання й досвід» [7, с. 98] – К. Кіган може відповісти лаконічно: через контакт з Іншими, й ці Інші – зовсім не кровні батьки, а духовні наставники, поводитирі, вихователі.

«Час виховання» минає – дівчинці слід повертатися до рідних, однак приязнь до стариганів Кінселлів і прожиті поряд із ними ініціативні віхи змушують її ностальгувати. К. Кіган малює хвилюючу картину походу дівчинки до колодязя перед від'їздом. Лін відчуває дивну притягаючу силу води (хоча пам'ятає, що син Кінселлів утопився), але ця вода рятує: вона здатна залишити її тут (пригадаймо бажання Лін після шести ковтків знайти свій дім: можливо, це дім на дні колодязя), уберегти її від повернення в «справжню» сім'ю, де вона вкотре відчуватиме себе чужинкою. Тому «*щойно я беруся другою рукою за ручку відра, аби його витягти, аж інша рука – як моя – вириває з води й тягне мене вниз*» [9, с. 70]. Вода перетворюється з тамуючої спрагу на стихійну воду, «яка мовчить, темна, спляча, бездонна» [1, с. 106], «для амбівалентного марення є ще й субстанцією смерті» [1, с. 109], і це «найбільш материнська зі смертей» [1, с. 109]. Умирання як повернення в справжнє перед-буття, у лоно матері, у замкнутий простір (ще-) любові простежується в епізоді біля колодязя. Інша рука, рука матері – це те, чого їй бракувало там, і те, що дала їй чужа жінка Една тут. Колодязь як поетичний перифраз тіла жінки, яка народжує, темної дірки з живильною водою, адже «усі ми виборсуємося зпологових шляхів з однаковими жестами й реакціями» [13, с. 237], і насправді «пологи постачають світові ще один труп» [13, с. 242]. Такий дуалізм життя-смерті Кіган демонструє з легкістю: порятунок дівчинки з колодязя – це реінкарнація її душі, метаморфоза духу через очищення

тіла водою. Прошальна сцена сповнена драматизму: Лін прагне залишитися в оселі Кінселлів, в оселі, де її (може, уперше в житті) обіймали – «*щось глибше тримає мене в Кінселлових обіймах*» [9, с. 79]. Навіть вигук малої «*Тато!*» можна інтерпретувати двоюко: і як вияв страху перед реальним батьком-диктатором, і як рятувнє благання, адресоване старому Джону Кінселлу. Лін усвідомлює, що такої душевності, як з Едною, годі сподіватися зі справжніми батьками, тому відчуває: «*частина мене щиросердно хоче спуститися на землю й сказати жінці, що я ніколи, ніколи не розповім*» [9, с. 79]. Вона не мусить і не може казати, що любить їх, «цих двох стариганів», і все ж вона любить їх, хоча жодного разу К. Кіган не вживає в тексті цього слова у формі звертання (здаймо: дівчинка говорить про тата, який «любить брехати», але не любить любити, не вміє любити). Лін покидає Кінселлів, переживаючи ще одну дитячу фрустрацію – її пам'ять назавжди збереже це місце – дім Кінселлів, де їй було спокійно, де тепле молоко, глибока вода, руки Едни, обійми Джона. Це місце, як зізнається Лін, «*де не можу ані бути такою, якою була завжди, ані стати такою, якою могла би бути*» [9, с. 13], тобто це місце сподівання й спогадування, де дівчинка знайшла тимчасовий затишок або притулок. Де чужинка – архетип «the bag lady», маленької бродяжки-мандрівниці в дорослому Світі, символізує екзистенційну фемінну незалежність, бо ж їй напевно «нічого не треба з того, що може запропонувати патріархальність» [12, с. 228].

Висновки. Отже, на матеріалі постмодерного оповідання «Виховання» К. Кіган ми розглянули проблематику дитинства в жіночому письмі, увесь діапазон зламів і травм, що супроводжують дитину в процесі дорослішання. Образ маленької мандрівниці-чужинки Лін презентує дитячу самотність у дорослому споживацькому суспільстві заборон і обмежень. Перспективи подальших досліджень убачаємо в інтертекстуальному розширенні окреслених у статті проблем.

Література:

1. Башляр Г. Вода и грезы. Опыт о воображении материи / Г. Башляр ; пер. с франц. Б. Скуратова. – М. : Издательство гуманитарной литературы, 1998. – 268 с.
2. Биддалф С. Не сажайте детей в холодильник / С. Биддалф ; пер. с англ. Ю. Змеевой. – М. : РИПОЛ классик, 2013. – 238 с.
3. Биддалф С. Почему принцессы кусаются. Как понимать и воспитывать девочек / С. Биддалф ; пер. с англ. О. Перфильева. – М. : РИПОЛ классик, 2014. – 320 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=8145626.
4. В поисках гендерного воспитания : [метод. пособие] / О. Андрусик, Н. Вололажская, А. Ефимцева и др. ; под ред. О. Андрусик и О. Марушенко. – Харьков : Золотые страницы, 2013. – 144 с.
5. Винникотт Д. Разговор с родителями / Д. Винникотт ; пер. с англ. М. Почукаевой, В. Тимофеева. – М. : Независимая фирма «Класс», 2007. – 96 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bim-bad.ru/docs/winnicott_talking_to_parents.pdf.
6. Винникотт Д. Маленькие дети и их матери / Д. Винникотт ; пер. с англ. Н. Падалко. – М. : Независимая фирма «Класс», 1998. – 80 с.
7. Гор Д. Феміністська педагогіка та педагогіка по-феміністськи / Д. Гор ; пер. з англ. В. Гайденко // Філософія освіти. – 2007. – № 1 (6). – С. 91–107.
8. Кіган К. Виховання / К. Кіган [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bukvoid.com.ua/news/prose/2015/12/18/094034.html>.
9. Кіган К. Виховання / К. Кіган ; пер. з англ. І. Непокори. – Бруструрів : Дискурсус, 2015. – 80 с.
10. Кляйн М. Детский психоанализ / М. Кляйн ; пер. О. Бессоновой. – М. : Институт общегуманитарных исследований, 2010. – 160 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://royallib.com/book/klyayn_melani/detskiy_psihoanaliz.html.

11. Крістева Ю. Самі собі чужі / Ю. Крістева ; пер. з франц. З. Борисюк. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 262 с.
12. Леонард Л. Встреча с безумной женщиной : Жить, преодолев страх, гнев и обиду / Л. Леонард ; пер. с англ. В. Мершавки. – М. : Независимая фирма «Класс», 2011. – 376 с.
13. Озік С. Каталог народження дірки. Метафори і пам'ять. Вибрані есеї / С. Озік ; пер. з англ. та упоряд. Я. Стріхи. – К. : Дух і літера, 2014. – С. 237–246.
14. Улюра Г. Хорошого батька знайти нелегко / Г. Улюра // Збруч // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : HTTP://ZBRUC.EU/NODE/45529.
15. Эрхардт У. Хорошие девочки отправляются на небеса, а плохие – куда захотят, или Почему послушание не приносит счастья / У. Эрхардт ; пер. с нем. Е. Файгль. – М. : Независимая фирма «Класс», 2003. – 176 с.
16. Эстес К.-П. Бегущая с волками : Женский архетип в мифах и сказаниях / К.-П. Эстес ; пер. с англ. Т. Науменко. – М. : ООО Издательство «София», 2013. – 448 с.
17. Didier B. L'écriture-femme / B. Didier. – Paris : PUF, 1981. – 286 p.

Жаркова Р. Е. «Колыбель сломалась»: очуждение и освоение мира ребенком в женском письме (на материале произведения «Воспитание» Клэр Киган)

Аннотация. Стаття посвящена описанию очуждения и освоения мира ребенком в произведении «Воспитание» ирланд-

ской писательницы Клэр Киган. Проанализированы особенности женского письма, апеллирующего к детским воспоминаниям и детским впечатлениям. Интерпретирован метафорический образ сломанной колыбели, который выражает отношение героини к собственному сломанному, разрушенному, травмированному детству. Рассмотрена проблематика воспитания, взаимоотношений родителей и детей, а также вопросы самоидентификации ребенка-как-чужого в мире взрослых.

Ключевые слова: женское письмо, детство, мир ребенка, мир взрослых, воспитание, свой /чужой, чужая.

Zharkova R. “Cradle broke”: the alienation and development of the world by a child in woman’s writing (on the material of the work “Foster” by K. Kigan)

Summary. The article is devoted to the narrative of alienation and the development of the world by the child in the work “Foster” of the Irish writer Klairе Kigan. The peculiarities of the women’s writing appealing to children’s memories and children’s impressions are analyzed. Interpreted metaphorical image of a broken cradle, which expresses the attitude of the heroine to her broken, destroyed, injured childhood. The problems of education, the relations between parents and children, as well as the issue of self-identification of a child-as-stranger in the adult world are considered.

Key words: women’s writing, childhood, world of child, adult world, education, own / stranger, stranger.

